

5. Marian, Ana, Ipostaze ale creației sculptorului Ioan Greu, în: Arta 2017: Arte vizuale. Serie nouă. Vol. XXVI, nr. 1., 2017.

6. Suruceanu, Valeria, Galeria de sculptură contemporană din colecția Muzeului Național de Artă al Moldovei. Catalog, Editura Cartea Moldovei, Chișinău, 2008.

**NUDUL ÎN CREAȚIA SCULPTORULUI ION BOLOCAN,
ABSOLVENT AL FACULTĂȚII DE ARTE PLASTICE ȘI
DESIGN A UPS „ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU**

*Eleonora BRIGALDA, dr., prof. univ. interimar,
Ana MARIAN, dr.*

Summary

The sculptor Ion Bolocan (born in 1961, in the municipality of Mesheni, region of Orhei) studied at a faculty of Fine Arts of the State Pedagogical University "Ion Creanga" in Chisinau, completing his education in 2005 by a the thesis in a genre of sculpture. It was a nude nature, created in the workshop of the teacher and sculptor Ion Zderchuk. His first works, when Ion Bolocan learns the essence of academic modeling can tell about his thorough knowledge in the nudity genre. All the same, for the sculptor, the 90s years became a period of generalizations of form and stylistic searches in the spirit of those times. Thus, his work, "Prayer" (1990, bronze, granite) was purchased for the collection of the National Museum of the Arts of Moldova. And the naked nature becomes for this sculptor an unchanging essence, transferred from one work to another.

Sculptorul Ion Bolocan (n. 1961 în comuna Meșeni, Orhei) a studiat la Facultatea de Arte Plastice a Universității Pedagogice de Stat Ion Creangă din Chișinău, fiind licențiat în domeniul sculpturii în 2005, cu o lucrare-nud, în clasa pedagogului și sculptorului Ion Zderciuc. Despre cunoștințele lui Ion Bolocan în domeniul nudului ne poate vorbi lucrarea lui, Cădere în spațiu (1993, bronz, lemn), în care un perfect nud masculin, compus pe diagonala formatului, în relief puțin bombat, este modelat meticulos, cu atenție pentru

formele care pot fi „pipăite”, sesizate, redate migălos în cele mai subtile detalii.

Anii '90 sunt pentru tânărul sculptor perioada unor generalizări ale formei, nu numai a pătrunderii în esențele modelării academice [1, p. 26]. Astfel, lucrarea Rugăciunea (1990, bronz, granit), achiziționată pentru colecția Muzeului Național de Artă al Moldovei, se încadrează în stilistica și manifestările generației de artiști ai anilor '90 [3, p. 156], care optau pentru sincronizarea tardivă cu arta modernă și postmodernă, fiind în măsură de a-și alege propria cale, propriile atașamente pentru un curent sau altul. În așa fel, sculptorul Ion Bolocan optează pentru o redare mimimalistă și conceptuală în lucrarea Rugăciunea (1990, bronz, granit), care, de fapt, redă un corp uman, generalizat, stilizat la maximum până la esența figurii și a capului cu gura dând glas rugăciunii [4, p. 21].

Sculptorul Ion Bolocan continuă căutările în ramura stilizărilor, cultivând stilizarea la maximum, astfel încât lucrările sale capătă forme minimaliste, dar care pot fi descifrate, în care se întrezăresc formele umane [2, p. 3]. Așa este lucrarea Durerea (1992, bronz), care conține figura deprimată a personajului, cu capul aplecat și umerii lăsați în jos, caracteristici care devin evidente doar la o privire mai detaliată a acestei figuri.

În aceeași cheie este lucrată Rugăciunea (1994), care conține figura nudă, stilizată până la obținerea unui bloc, cu fața și mâinile împreunate în rugăciune, redate intuitiv.

Sculptorul va mai reveni la această formulă lapidară în lucrările-replici Țipătul (2002, lemn), Țipătul (2003, bronz, granit), de asemenea și Țipătul (2002, bronz, lucrată în plastica de mici dimensiuni).

În lucrările sculptorului se observă cum se creează o suprapunere, o interferență între forma realistă, academică și forma-concept minimalistă. Către anul 1991, sculptorul, posedând un bagaj considerabil de cunoștințe în domeniul nudului, redat diferit în diferite perioade istorice și la diferite popoare, este înclinat spre a-și

spune propriul cuvânt în domeniul nudului. Așa apare lucrarea Tors (1991, bronz), un tors bărbătesc secționat la nivelul genunchilor, lipsit de cap, cu mâinile-amorse. Datorită acestor rigori, dar și datorită modelării lapidare, forma este redată convingător. Astfel, acest Tors capătă o alură clasică, nefiind totuși o copie, ci o interpretare de autor, inedită.

O altă sculptură, Tors bărbătesc (2005, bronz), spre deosebire de cea precedentă, personajul apare relaxat, într-o mișcare spectaculoasă și intensivă. Secționarea membrelor și a capului, care sunt aici elemente de prisos, și redarea corpului ca fiind gol în interior, formele îmbrăcând acest gol, conferă chipului sculptat aspect de lucrare modernă. Mișcarea torsului este energetică, corpul fiind întins ca un arc. Această lucrare redă vitalitatea și frumusețea unui tors masculin.

Spre deosebire de aceste torsuri bărbățești, lucrarea Tors de femeie (2005, bronz) redă sexualitatea și grația unei femei. Formele unduioase, line, dar și încordate ale acestui tors redau frumusețea feminină.

Aceleași tendințe de a reda corpul uman conduce spre seria de lucrări omonime, reprezentând domnișoare din Chișinău. Lucrarea Domnișoara din Chișinău (1993, bronz, granit) combină în sine fluiditatea formelor și a conturului cu suprafețele „decupate”, stilizarea ca suport maximal eficient, servind pentru redarea sexualității. O altă Domnișoară din Chișinău (1993, bronz, granit), de astă dată interpretată în plastica de mici dimensiuni, urmează aceleași principii în care se întrunesc sexualitatea, ca, mai apoi, într-o a treia Domnișoară din Chișinău (1999, bronz, granit), să exprime o senzualitate moderată. Tema propusă de Ion Bolocan este inspirată de făptura umană, de frumusețea fizică a unor chipuri surprinse, poate, cu privirea în timpul unor promenade prin capitală. Ele nu cunosc o frontalitate și o claritate devenită clasică, senzualitatea lor este o dominantă transmisă de autor și direct, și indirect prin formele corpurilor tinereilor.

În lucrarea Prințesa (1994, bronz, granit), autorul recurge la „disecarea” tuturor elementelor de prisos, care ar încurca accepției mesajului, astfel încât feminitatea este mai mult sugerată decât redată prin forme plastice, cum o făcea anterior.

Autorul recurge și la o altă modalitate de reprezentare în cadrul acestei teme, cum se poate observa în Prințesa (2004, bronz), în care personajul nu este lipsit de mâini, fapt care îi aduce un plus de gingășie. Formele fluide, cu treceri line de la o suprafață la alta, finețea redată din plin de autor, fac ca acest nud să se asemene cu o amforă antică grecească: tot ce a fost de prisos a fost extras de autor din imagine. Autorul mai creează o replică la Prințesa (1994) în lucrarea Prințesa (2006, bronz), în care urmărește aceeași redare pe verticală, sonoră și impecabilă. Nudul redus la esență și delicatețea, suplețea chipului feminin sunt caracteristicile acestor imagini.

Totuși carnalitatea și sugerarea unor momente intime, se resimt în lucrarea Adorata (1996, bronz, granit), în care, la fel, este păstrat doar esențialul, pentru a transmite emoția. Această lucrare va servi ca suport pentru crearea lucrării Tors de femeie (2005, bronz), ambele lucrări reflectând sexualitatea feminină.

Formele plastice ale unui corp feminin, poate urmărite de pe un model, sunt redată, la fel, la intersecția unor reprezentări naturaliste cu altele stilizate. În lucrarea Blonda (1997, bronz, granit), acest procedeu plastic, destul de complicat pentru implementare, unirea într-o singură imagine a realității și a imaginației abstracte, a senzualității și a logicii, trădează în nudurile lui Ion Bolocan mâna unui artist veritabil.

Firește, artistul Ion Bolocan cunoaște foarte bine evoluția nudului în sculptura universală și el tinde, ca și mai mulți sculptori ai generației sale, să reactualizeze unele subiecte deja tratate de marii maeștri ai sculpturii. Așa este lucrarea Bărbat mergând (1998, bronz, granit), în care mișcarea amintește de Auguste Rodin sau de Umberto Boccioni, însă la Ion Bolocan aceasta este redusă la semn, simbol, fiind simplificată la maxim. Iar în lucrarea Țipătul (2010, bronz),

figura masculină, modelată generalizat, conține simbolul inserat în lucrarea sa anterioară, Rugăciune (1990).

Pornind de la seria cu domnișoarele din Chișinău, Ion Bolocan privește cu totul deosebit corpul uman, așa ca în lucrarea Domnișoara (1992, bronz). Redusă la formele și suprafețele esențiale, această piesă de sculptură cucerește prin nota de arhaism și prin redare modernă, în același timp.

Iar lucrarea Bărbat mergând (1994, bronz) repetă silueta lucrării precedente, dar nu și impresia produsă de conturul fluid al acesteia.

Linia tematică, dar nu și linia figurativă, continuă prin lucrarea Bărbat mergând (1998, bronz). Spre deosebire de sculptura Bărbat mergând a lui Auguste Rodin, în care mișcarea este interpretată prin membrele inferioare, subiectul lui Ion Bolocan ni-l prezintă pe omul mergând fără de o mișcare evidentă a picioarelor: corpul este secționat la nivelul taliei, mâinile practic lipsesc, doar o amorsă a unei mâini, secționată arbitrar, ne sugerează mișcarea.

Lucrarea Relaxare (1995, bronz) redă, pe lângă senzația unei relaxări totale, frumusețea corpului feminin, reprezentat prin forme disecate și în același timp unduioase, liniile corpului frapând prin naturalețe și armonie.

Chipul din lucrarea Relaxare (2007, marmură) este plin de feminitate, de gingășie. Formele corpului tinerei protagoniste sunt urmărite cu predilecție pentru liniile exterioare și pentru o stilizare care separă lumina de umbră pe suprafețe generalizate, mari, opace, dar pe alocuri cu treceri line, abia perceptibile ale unei suprafețe în alta, ale luminii luxuriante în umbre intense, plumburii.

Așadar, nudurile lui Ion Bolocan punctează un traseu propriu, original, alături de lucrările care abordează acest gen al artelor, operând cu mijloace plastice de expresie care oferă un plus de feminitate, sau virilitate în cazul unor nuduri bărbătești, care califică opera sa ca fiind una de o naturalețe aparte, convingătoare și palpitanță.

Bibliografia

1. Ion Bolocan. Pliant, Editura EditART, Ploiești, 2013.
2. Spânu, Constantin, Ion Bolocan. Sculptură, Editura Universul, Chișinău, 2011.
3. Spânu, Constantin, Mimesis și decorativ în creația lui Ion Bolocan, În: Academos, nr.1 (40), Chișinău, 2016.
4. Sुरुceanu, Valeria, Galeria de sculptură contemporană, Editura Cartea Moldovei, Chișinău, 2008.

COVORUL TRADIȚIONAL – ELEMENT DIN MATRICEA ETNO-CULTURALĂ A POPORULUI ROMÂN

Ludmila MOISEI, dr.

Summary

Today, in the context of globalization, the promotion of cultural identity is a priority strategy of our country, and the Romanian identity can only remain alive by preserving the cultural heritage. In addition to popular creations (doines, ballads, fairytales and legends, proverbs and sayings or poems), the traditional Romanian culture also includes craftsmanship, ceramics, wooden objects, fabrics, embroidery and, last but not least, a part of UNESCO heritage. The carpet, thanks to its many functions and meanings, to the level of artistic and millennial continuity, completes the cultural matrix of our people.

Izvorâte din experiență și înțelepciune de viață, din bucurie sau durere, din năzuințele și dorurile românului, din setea de liniște sau din dragostea pentru frumos, elementele de cultură și tradițiile populare transmit valori și creează punți de legătură între generații. Importanța cunoașterii valorilor identitare capitale, la nivel individual, comunitar și național, este fundamentală pentru înțelegerea și consacarea locului lor în lume. Astăzi, în contextul globalizării, asupra identității culturale își lasă amprenta procese de continuitate/discontinuitate în care elementele identitare ale matricei culturale sunt supuse unor noi înțelesuri, noi forme de abordare, noi